

Knihovnicko-informační zpravodaj U Nás

Vyšlo: 3. 12. 2015

Číslo: Ročník 25 (2015), Číslo 4

Sekce: Stalo se

Název článku: Celostátní seminář Regionální funkce knihoven 2015

Autor: Kateřina Hubertová

Zdroj: <http://www.svkhk.cz/Pro-knihovny/Zpravodaj-U-nas/Clanek.aspx?id=20150417>

Celostátní seminář Regionální funkce knihoven 2015

Kateřina Hubertová

Ve dnech 20.–21. 10. 2015 se v Domě hudby v Pardubicích konal celostátní seminář Regionální funkce knihoven, který pořádala Sekce pro regionální funkce SDRUK ČR (Sdružení knihoven ČR)[1] a Knihovnický institut Národní knihovny ČR ve spolupráci s Krajskou knihovnou v Pardubicích. Tento seminář se koná jednou za dva roky a jeho program je názvem daný – hovoří se na něm převážně o regionálních funkcích a o souvisejících otázkách a problémech českého knihovnictví. Prezentace, které na semináři zazněly, by měly být podle slibu organizátorů v nejbližší době vystaveny na webu SDRUKu, kde lze nalézt i podrobný program.

Co jsou regionální funkce knihoven, jistě nemusíme vysvětlovat. Týkají se především malých knihoven a jejich smyslem je pokud možno srovnat úroveň poskytování knihovnických služeb bez ohledu na velikost jejich sídla, tzn. stejné služby uživatelům v malé obci i ve velkém městě. Blíže o této problematice je pojednáno v metodickém materiálu Metodický pokyn Ministerstva kultury k zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven a jejich koordinaci na území ČR.[2] V knihovním zákoně[3] se regionálními funkcemi rozumí „... funkce, v jejichž rámci krajská knihovna a další jí pověřené knihovny poskytují základním knihovnám v kraji především poradenské, vzdělávací a koordinační služby, budují výměnné fondy a zapůjčují výměnné soubory knihovních dokumentů a vykonávají další nezbytné činnosti napomáhající rozvoji knihoven a jejich veřejných knihovnických a informačních služeb. ... Krajská knihovna plní a koordinuje plnění regionálních funkcí vybraných základních knihoven v kraji.“

Program regionálních funkcí knihoven vznikl v roce 2000. Patnácti letům trvání tohoto programu se v úvodním příspěvku celého semináře věnoval PhDr. Vít Richter, ředitel Knihovnického institutu Národní knihovny ČR, předseda Ústřední knihovnické rady a výkonný tajemník Svazu knihovníků a informačních pracovníků ČR. V 90. letech 20. století proběhla reforma veřejné správy a to vedlo často k rozpadům okresních knihovnických systémů. Připravoval se nový knihovní zákon a program podpory výkonů regionálních funkcí. Tam byla zakotvena životně důležitá systémová podpora knihoven v malých obcích. Touto podporou jsou právě regionální funkce knihoven. Knihovny v malých obcích by dnes bez ní nemohly existovat. Pokud tuto podporu nedokážeme zachovat, dojde k zániku mnoha malých knihoven.

Metodická a poradenská činnost, vzdělávání knihovníků, pomoc při zpracování statistických výkazů knihoven, revize knihovních fondů a veledůležité budování a cirkulace výměnných fondů... to vše je na dobré úrovni. Pro fungování regionálních funkcí je klíčové financování. Z knihovního zákona: „Plnění regionálních funkcí a jeho koordinaci zajišťuje kraj z peněžních prostředků svého rozpočtu.“[4] Bohužel v něm ale dále není řečeno, v jaké výši...

I politici říkají, že vzdělanost a kultura národa jsou důležité. Proč ale na tyto oblasti při vytváření rozpočtu vždy zbývá málo peněz?

Financování v krajích republiky je tak velmi rozdílné. Některé kraje jsou financované dobře, jiné dlouhodobě podfinancované. V průměru dochází k soustavnému poklesu jak financí, tak pracovníků vykonávajících regionální funkce. Vytrácí se systémový charakter podpory jako výraz zájmu a podpory ze strany státu. Z toho vyplývají nelehké úkoly pro další období: vypracovat návrh novely knihovního zákona, včetně návrhu částky na výkon regionálních funkcí, které by umožnily změnu postoje krajů k regionálním funkcím.

Na legislativních změnách musí pracovat odborníci z Národní knihovny, Knihovnického institutu a Ministerstva kultury. Změnit postoj krajů, s tím můžeme pomoci my všichni. Je nutné neustále vysvětlovat starostům, zastupitelům, uživatelům knihoven, co jsou regionální funkce knihoven a k čemu jsou dobré. Proč se i v malých knihovnách mohou dít zajímavé věci, proč knihovník v malé knihovně nemá problém se vzděláváním, jak dokáže

zpracovat statistiku, jakým kouzlem se stává, že čtenáři v malé obci nacházejí při své návštěvě na regálech stále nové a nové knihy bez toho, aby se ty staré hromadily v koutě...

Kontakt na autorku: hubertova@knihovnahk.cz

[1] <http://www.sdruk.cz/sdruk/odborne-sekce/sekce-pro-regionalni-funkce/clanek/sekce-pro-regionalni-funkce/>

[2] http://ipk.nkp.cz/docs/RF/Methodicky_pokyn_RF_2014.pdf

[3] *Zákon ze dne 29. června 2001 o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon)*. Dostupné také z: http://ipk.nkp.cz/legislativa/01_LegPod/knihovni-zakon-257-2001-sb.-a-navazne-provadeci-prepisy/Zakon257.htm

[4] Tamtéž.

© 2000-2010 Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové · pujcovna@svkhk.cz · knihovna@svkhk.cz